

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Наумець Л.А.

студент,

*Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова*

СТРУКТУРА ТА СУТНІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ОСВІТНЬОГО КОНСУЛЬТАНТА ЯК ОСНОВА ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРАНТІВ-ДОРАДНИКІВ

Завдяки перетворенням, які відбуваються на сучасному етапі розвитку Української держави, постають нові завдання як перед освітньою системою в цілому, так і безпосередньо перед вищою освітою, оскільки саме їй належить провідна роль у формуванні культурних цінностей особистості, зростанні наукового та інтелектуального потенціалу країни [1].

Стандарти професійної освіти нового покоління вже формулюються мовою компетенцій, проте впровадження компетентнісного підходу в освітній процес вимагає рішення багатьох дослідницьких завдань.

Розвиток загальних (або універсальних) та фахових компетентностей стає все більш ваговою складовою підготовки майбутніх консультантів у галузі освіти [2].

Беручи до уваги програмні компетентності та види професійної діяльності майбутніх консультантів, можемо говорити про окремі види компетентностей консультантів у галузі освіти: психологічна, комунікативна, дослідницька, методична, управлінська, проектна. Кожну із зазначених видів компетентностей можна розглядати як систему, що складається з певних компонентів (мотиваційно-цільовий, когнітивний, операційний, особистісний) та елементів (мотиви, цілі та ціннісні орієнтації щодо конкретного виду діяльності; знання; уміння та навички; особистісні якості). Стисло розглянемо кожна з них.

Психологічна компетентність консультантів у галузі освіти визначається, як здатність використовувати психологічні засоби для

організації професійної взаємодії і співпраці з колегами та споживачами консультаційних послуг, уміння керувати своїм психічним станом та високий рівень самосвідомості. Для цього консультанту необхідно володіти основами загальної і вікової психології; знати особливості мотиваційної сфери та функції мотивації; створювати умови формування мотивації у процесі консультативної взаємодії; застосовувати наукові підходи до визначення цілей консультування; розуміти потреби споживачів в одержанні консультаційних послуг.

Комунікативна компетентність консультанта – це здатність установлювати і підтримувати ділові контакти з людьми. Вона визначається рівнем і стилем спілкування, виступає необхідною умовою особистої, професійної, наукової та громадської діяльності. Для цього консультанту необхідно знати основи професійного педагогічного спілкування; функції спілкування; особливості міжособистісної взаємодії; володіти різними способами поведінки у міжособистісному спілкуванні; застосовувати різні техніки спілкування; знати причини виникнення міжособистісних конфліктів і способи їх попередження тощо. Водночас консультант повинен уміти адекватно сприймати та розуміти споживачів консультаційних послуг; виявляти здатність до емпатії; орієнтуватися у різних ситуаціях спілкування; вирішувати конфлікти в системах «консультант-клієнт», «клієнт-клієнт» тощо.

Дослідницька компетентність консультанта визначається як пізнавально-теоретична готовність до здійснення наукового дослідження у галузі освіти. Для цього консультанту необхідно володіти понятійним апаратом методології науки; знати принципи, методи і засоби наукових досліджень; застосовувати логіку проведення наукового дослідження; розуміти особливості творчої праці у дослідницькій діяльності; послуговуватися інформаційним забезпеченням наукового дослідження, презентувати результати наукового дослідження тощо.

Методична компетентність консультанта – це здатність до використання різних освітніх технологій, методів і засобів навчання, розроблення дидактичних і експериментальних матеріалів тощо. Для цього консультант у галузі освіти повинен володіти методикою викладання загально-педагогічних навчальних дисципліни; знати сучасні освітні технології і техніки навчання; володіти методами і формами проведення різних навчальних занять; уміти користуватися різними засобами навчання; володіти технікою розробки дидактичних матеріалів тощо.

Управлінська компетентність консультанта проявляється у його здатності планувати, аналізувати й організовувати професійну консультативну діяльність для досягнення прогнозованого результату; контролювати перебіг консультативної взаємодії з клієнтом; здійснювати експертну оцінку науково-методичних матеріалів та професійної діяльності педагогічних працівників. Тому важливо консультанту знати теоретичні основи управління; особливості управління навчальним закладом і процесом навчання; закономірності планування професійної діяльності; види, функції та методи контролю тощо.

Проектна компетентність консультанта полягає у здатності розробки, визначення та втілення освітніх і наукових проектів, науково-методичному супроводі педагогічних працівників щодо реалізації проекту, передбачення результатів проектної діяльності. Для цього консультант повинен знати теоретичні основи проектування і прогнозування, технології розробки наукового проекту; прогнозувати результати проекту; володіти технологією проектування тощо.

Сукупність зазначених видів компетентностей утворює певну інтегровану систему, яку визначатимемо як професійну компетентність консультанта у галузі освіти. Тому, під професійною компетентністю консультантів у галузі освіти розумітимемо інтегровану професійно-особистісну характеристику фахівця, яка включає цільові та мотиваційно-ціннісні орієнтації, фахові й функціональні знання, уміння і навички, здатності діяти у різних виробничих ситуаціях та особистісні якості, які спрямовані на досягнення ефективного результату у професійній діяльності.

Визначення поняття «професійна компетентність консультанта у галузі освіти» та конкретизація її змісту і структури дали можливість окреслити специфіку фахової діяльності консультанта.

Таким чином, розглянувши зміст і структуру професійної компетентності консультанта, ми визначили, що вона є інтегрованою на функціональному рівні системою та відображає професійну діяльність консультанта у галузі освіти. Професійну компетентність консультанта не можна розглядати поза розвитком його особистості. Це можна пояснити тим, що консультант упродовж своєї професійної діяльності засвоює необхідні знання, набуває вмій та навичок в особистісному контексті [3].

Список використаних джерел:

1. Драч І.І. Управління формуванням професійної компетентності магістрантів педагогіки вищої школи: теоретико-методичні засади: монографія / І.І. Драч. – К.: «Дорадо-Друк», 2013. – 456 с.
2. Саюк В.І. Компетентнісний підхід у підготовці науково-педагогічних кадрів і сукупність компетентностей сучасного викладача системи післядипломної педагогічної освіти / В.І. Саюк. – Теорія і практика підготовки науково-педагогічних кадрів в Україні: зб. наук. пр. : НАПН України, Ун-т менедж. освіти. – К.: СПД-ФО Рудник В.А., 2015. – С. 154–168.
3. Саюк В.І. Професійна компетентність консультантів галузі освіти як важливий чинник успішної фахової діяльності / В. І. Саюк. – Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 16: Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики. – 2016. – Вип. 26. – С. 33–38.

Піндосова Т.С.

кандидат філологічних наук,

старший викладач,

Херсонська державна морська академія

ПРИЙОМИ КОРЕКЦІЇ ПОМИЛОК В УСНОМУ МОВЛЕННІ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Однією з основних цілей вивчення англійської мови є оволодіння мовленнєвими компетенціями, необхідними для повноцінної комунікації. Проте, у процесі формування таких умінь та навичок, викладачі продовжують стикатися з проблемою виникнення помилок в усному мовленні студентів. Зрозуміло, що при цьому вони мають не лише правильно виправляти помилки, але й вживати заходи щодо їх зменшення та попередження, оскільки їх присутність в усному мовленні ускладнює спілкування, що призводить до неминучих комунікативних невдач. З одного боку, помилки вказують на прогалини в знаннях, які треба заповнити, а з іншого – можуть пришвидшити процес опанування мови. На сьогодні, у методології викладання англійської мови існує велика кількість напрацювань, що стосуються виправлення помилок в усному мовленні студентів.